

DEAR BANKERS AT MY BANK

(Trần Nghi Âu Cơ)

I came in to talk about my account today. And after opening it and seeing that I only had \$130 in there, you didn't even bother to look at me anymore. It didn't matter to you that I was clean or polite. You just wanted to answer my questions and get me out of there as quick as possible.

I'm sorry, was I taking up the valuable time you could be spending with richer clients? Who have a billion dollars in their accounts?

Haven't you ever met Tyler Durden? (in *Fight Club* of Chuck Palahniuk). People are not how much money they have in the bank.

I find rich people to be terribly boring. All the rich people I know are bland and predictable, which is understandable since the solution to all their problems is money. They never have to improvise. Poor people...there's a saying in Vietnamese, "*Cái khó ló cái khôn*" which basically means "difficulties reveal cleverness." When you have less to work with, you have to create a lot of makeshift things, and think outside the box.

My point, gentle banker, is that you assumed that because I have no money in my bank account, I wasn't worth your time. You assumed that poor people weren't worth your time. But you know what? You'd be lucky to know a person like me.

There is so much pure, undiluted awesome in me that you wouldn't be able to handle. Why? Because you've never been exposed to this brand of awesome, having chosen to surround yourself with rich folk all your life.

And you know that \$130? Let's say at ten dollars a pop, I could buy about twelve books with that money, including taxes and everything. That's twelve different universes, twelve different forms of knowledge, twelve different sets of unique characters. And I think that's enough to make me about as rich as a thousandnaire. Maybe even a millionaire depending on which books I buy.

But I don't know; maybe I'm the one assuming things; I don't know anything about you, like you don't know anything about me. Maybe if we'd met under different circumstances, we'd be friends. I don't know. But if today's interaction is any indication of who you are as a person, I'm glad we met this way.

A person who pulls himself up from a low environment via the bootstrap route has two choices. Having risen above his environment, he can forget it; or, he can rise above it and never forget it and keep compassion and understanding in his heart for those he has left behind him in the cruel up-climb. The nurse had chosen the forgetting way. Yet, as she stood there, she knew that years later she would be haunted by the sorrow in the face of that starveling child and that she would wish bitterly that she had said a comforting word then and done something towards the saving of her immortal soul. She had the knowledge that

she was small but she lacked the courage to be otherwise... —Betty Smith (*A Tree Grows in Brooklyn*)

(May 2012)

□

GỬI NGƯỜI LÀM VIỆC Ở NHÀ BĂNG

(TTBG chuyển Việt ngữ)

Hôm nay tôi vào nhà băng để nói về số băng của tôi. Sau khi mở hồ sơ và thấy trong đó tôi chỉ còn 130 đồng thì ông tỏ ra như không thèm nhìn tới tôi nữa. Không cần biết là tôi đang ăn mặc lịch sự và có thái độ hòa nhã ra sao, ông chỉ muốn trả lời các câu hỏi của tôi lẹ lẹ để tổng tôi đi cho rảnh mắt!

Xin lỗi, có phải tôi đang làm mất thì giờ quý báu của ông thay vì để ông dành chúng lại cho những vị khách có cả tỷ đồng đô la trong số băng của họ?

Bộ ông chưa bao giờ “gặp” nhân vật Tyler Durden trong cuốn *Fight Club* của tác giả Chuck Palahniuk sao? Có một câu nói của anh ta, đại khái như sau: “Giá trị con người không phải chỉ được biểu thị bằng số tiền nhiều hay ít mà hẳn đang có trong băng.”

Cá nhân tôi thì lại cảm thấy những kẻ có tiền thật là đáng chán. Tất cả những người có tiền mà tôi được biết đều lạt lẽo và tẻ nhạt khủng khiếp, trừ một điều dễ hiểu là cái gì cũng được họ giải quyết bằng tiền. Họ không bao giờ biết tùy cơ ứng biến. Còn giới nghèo... Có một câu ngạn ngữ VN như sau: “Cái khó ló cái khôn!” Những kẻ thiếu thốn vật chất thì thường hay tự chế ra phương tiện cho mình và có đầu óc suy nghĩ nhiều hơn mức độ bình thường để giải quyết cho mình cái “cần” nào đó.

Ông nhà băng tử tế kia ơi, điều tôi muốn nói là ông đã nghĩ rằng chỉ vì tôi không có nhiều tiền trong số băng nên không đáng cho ông phí thì giờ. Ông cho rằng tất cả mọi người nghèo đều không đáng cho ông phí thì giờ. Nhưng ông có biết rằng ông rất may mắn mới gặp được người như tôi không?

Trong con người tôi có rất nhiều điều tốt và thuần khiết mà ông không thể nào với tới nổi. Tại sao? Bởi vì suốt đời ông chỉ chạy theo những người giàu có nên chưa bao giờ biết được giới người đặc biệt như tôi.

Và ông biết 130 đồng của tôi là thế nào không? Xem nào, một cuốn sách đáng giá mười đồng thì tôi có thể mua được 12 cuốn luôn cả thuế với 130 đồng ấy. Đó là 12 thế giới khác nhau, 12 bộ kiến thức khác nhau, 12 nhóm nhân vật khác nhau. Như thế tôi nghĩ đã đủ để làm cho tôi giàu đến hàng “trăm ngàn phú”, hoặc cũng có thể là triệu phú nếu như tôi mua được một cuốn sách hay.

Nhưng tôi không biết; có thể tôi chỉ tự cho là thế; tôi không biết gì về các ông, cũng như ông đã không biết gì về tôi. Có lẽ nếu chúng ta gặp nhau trong một hoàn cảnh khác thì đã có thể là bạn của nhau. Tôi không biết. Dù vậy sự tiếp xúc ngày hôm nay đã cho tôi thấy con người ông là thế nào thì tôi thật rất vui mừng rằng chúng ta đã gặp nhau như thế này.

Trong truyện “*A Tree Grows in Brooklyn*” của Betty Smith có đoạn viết như sau:

“Một người đã tự kéo mình ra khỏi hoàn cảnh thấp kém bằng chính sức lực riêng thì thường có hai thái độ chọn lựa để sống sau đó:

1/ Quên bết đi hết mọi hoàn cảnh thấp kém ở quá khứ của mình. 2/ Không bao giờ quên thuở cơ hàn cũ và luôn giữ lòng trắc ẩn, thông cảm cho những ai còn bị kẹt lại phía sau trong cuộc cố gắng ngoi đầu lên khỏi chốn tối tăm.

Cô y tá (trong truyện) đã chọn cái cách quên thứ nhất. Nhưng trong khi đứng trước mặt con bé thiếu ăn kia thì cô đã biết ngay là trong nhiều năm nữa cô vẫn sẽ còn bị ám ảnh bởi nét buồn trên mặt nó và rồi sẽ cay đắng ước ao rằng giá gì khi ấy cô có thể nói ra một lời an ủi hay làm hành động gì đó với nó để tự cứu vớt cho chính linh hồn cô ta. Lúc ấy cô ý thức được rằng cô rất nhỏ mọn nhưng vẫn không đủ can đảm để làm gì khác...”

(Tháng 5/2012)

[]